

ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
(ППФК)

**Циклова комісія соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних та
облікових дисциплін**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в. о. директора ППФКу

30.08.2024 № 87

НАВЧАЛЬНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Програма освітнього компоненту

підготовки	<i>фахових молодших бакалаврів</i>
галузі знань	<i>01 Освіта/Педагогіка</i>
спеціальності	<i>015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)</i>
спеціалізації	<i>015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології</i>
освітньо-професійної програми	<i>Професійна освіта (Харчові технології)</i>

Робоча програма навчальної педагогічної практики освітньо-професійної програми *Професійна освіта (Харчові технології)* для спеціальності *015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)*, спеціалізації *015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології*, для здобувачів освіти II курсу денної форми навчання

Розробники: <i>Овчаренко Тетяна Дмитрівна</i>	викладач організації та методики виховної роботи, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;
<i>Нейман Юлія Олександрівна</i>	викладач організації та методики професійного навчання, спеціаліст другої категорії.

Робоча програма розглянута і затверджена на засіданні циклової комісії соціально-гуманітарних та психолого-педагогічних та облікових дисциплін 28.08.2024, протокол № 1, та схвалена на засіданні методичної ради 28.08.2024, протокол № 1.

1. Опис навчальної практики

Найменування показників	Характеристика освітнього компонента
Форма навчання	денна
Рік підготовки	II-й (другий)
Семестр	3-й
Мова навчання	українська
Статус освітнього компонента	обов'язковий
Інформаційний обсяг навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ECTS	3
Загальна кількість годин, в т. ч.:	90
– аудиторних	48
– самостійної роботи здобувачів освіти	42
Модулів	1
Змістових модулів	2
Аудиторні заняття	48 год.
Самостійна робота	42 год.
Вид контролю	Захист звітів

2. Мета та завдання навчальної педагогічної практики

Предметом навчальної педагогічної практики є оволодіння здобувачами фахової передвищої освіти теоретичними знаннями та практичними навичками, необхідними для ефективної організації навчально-виробничого процесу в закладі професійної (професійно-технічної) освіти (далі — ЗП(ПТ)О), підготовки кваліфікованих робітників та виховання майбутніх фахівців.

Мета навчальної педагогічної практики: сформувати первинний педагогічний досвід, розкрити сутність та прищепити любов до професії майстра виробничого навчання, закріпити і розширити знання з організації та методики професійного навчання, організації та методики виховної роботи, педагогіки та психології; розвинути практичні вміння та навички здобувачів освіти-практикантів (далі — студенти).

Основними завданнями навчальної педагогічної практики є:

- поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих на заняттях;
- формування практичних навичок самостійного ведення навчальної та виховної роботи зі здобувачами ЗП(ПТ)О, враховуючи їхні вікові та індивідуальні особливості;
- підготовка студентів до проведення різних типів уроків виробничого навчання, виховних заходів;
- розвиток у студентів любові до обраної професії, прагнення до вивчення спеціальних і педагогічних дисциплін та самовдосконалення у професійній підготовці для успішного рішення освітніх завдань;
- становлення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Компетентності	Їх зміст
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
Спеціальні компетентності (СК)	СК1 Здатність застосовувати освітні теорії та методології в педагогічній діяльності. СК2 Здатність планувати й організовувати освітній процес у демократичному стилі; готовність педагогічно, психологічно й методично грамотно організовувати свою професійну діяльність. СК3 Здатність створювати розвиваюче освітнє середовище, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат навчально-виробничої діяльності та високий рівень культури її організації. СК4 Здатність здійснювати ділові комунікації в професійній сфері. СК5 Здатність застосовувати інноваційні педагогічні та цифрові технології, інформаційне та програмне забезпечення для вирішення професійних завдань у галузі харчових технологій.

	СК6 Здатність здійснювати ділові комунікації в професійній сфері СК11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. СК13 Здатність організовувати освітній процес для осіб з особливими освітніми потребами
Програмні результати навчання	
РН2 Знати і розуміти цінності громадянського суспільства, його сталого розвитку, територіальної цілісності та демократичного устрою України РН6 Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук відповідно до спеціалізації на рівні, необхідному для організації навчально-виробничої діяльності. РН7 Застосовувати сучасні дидактичні та методичні засади організації навчально-виробничої діяльності і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі. РН8 Добирати та застосовувати методики психолого-педагогічного діагностування здобувачів освіти, а також застосовувати отримані результати. РН9 Застосовувати мотиваційні заходи до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти. РН10 Розробляти навчальну та складати обліково-звітну документацію до уроків виробничого навчання. РН17 Дотримуватися стандартів професійної етики. РН18 Здійснювати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання	

У результаті проходження навчальної педагогічної практики студент повинен:

знати:

- характеристику матеріально-технічної бази закладу професійної (професійно-технічної) освіти;
- організацію методичної роботи в закладі освіти;
- методику проведення уроків виробничого навчання, виховних годин та їх аналіз;
- складові частини професійної діяльності майстра виробничого навчання.

вміти:

- підбирати та готувати матеріально-технічне забезпечення щодо вивчення теми програми;
- вивчати особливості здобувачів освіти, планувати і проводити роботу з їх вивчення, складати психолого-педагогічну характеристику на здобувачів освіти групи;
- розробляти плануючу та методичну документацію щодо вивчення теми уроку та проведення виховних заходів;
- аналізувати уроки виробничого навчання та виховні заходи;
- використовувати традиційні та нестандартні форми і методи виробничого навчання;
- проєктувати виховну роботу в групі, використовуючи різні форми і методи виховання.

4. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Усього	у тому числі	
		ауди-торні	сам. роб.
Змістовий модуль 1. Організація та методика професійного навчання в закладі професійної (професійно-технічної) освіти			
Тема 1. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти — основна ланка у підготовці кваліфікованих робітників	9	4	5
1.1. Знайомство із закладом професійної (професійно-технічної) освіти. Зустріч з керівництвом закладу	4	4	—
1.2. Складання характеристик матеріально-технічної бази, організації методичної роботи, схеми керівництва ЗП (ПТ)О	5	—	5
Тема 2. Організація процесу навчання в ЗП(ПТ)О	12	5	7
2.1. Знайомство з плануванням освітнього процесу, з плануючою та звітною документацією майстра виробничого навчання. Аналіз реалізації дидактичних принципів на уроках виробничого навчання	7	5	2
2.2. Підготовка уроків виробничого навчання	5	—	5
Тема 3. Методи навчання	5	5	-
3.1. Відвідування уроків виробничого навчання та аналіз особливостей використання традиційних та інноваційних технологій навчання. Використання методів активізації пізнавальної діяльності	5	5	—
Тема 4. Урок — основна форма освітнього процесу в закладі професійної (професійно-технічної) освіти	15	10	5
4.1. Перегляд та аналіз різних типів уроків виробничого навчання	5	5	—
4.2. Підготовка до проведення уроку виробничого навчання. Складання плану-конспекту уроку виробничого навчання	5	—	5
4.3. Проведення вступного інструктажу уроку виробничого навчання. Самоаналіз уроку	5	5	—
5. Оформлення звітів з навчальної практики	4	-	4
5.1. Складання аналізів відвіданих уроків виробничого та теоретичного навчання. Оформлення звіту з практики	4	—	4
Разом за змістовим модулем 1	45	24	21
Змістовий модуль 2. Організація та методика виховної роботи			
Тема 1. Методи вивчення здобувачів освіти	16	9	7
1.1. Аналіз діяльності навчальної групи: успішність, дисципліна, відношення до обраної професії; виконання навчальної програми; участь здобувачів освіти у суспільному житті групи та закладу освіти	5	5	—
1.2. Вивчення проявів окремих особистісних якостей здобувачів освіти групи в навчально-виробничій та	7	4	3

виховній роботі. Використання результатів дослідження в навчально-виховній роботі з групою			
1.3. Складання психолого-педагогічної характеристики здобувача освіти та навчальної групи	4	-	4
<i>Тема 2. Виховна робота з навчальною групою</i>	26	15	11
2.1. Зустріч з заступником директора з навчально-виховної роботи, майстрами виробничого навчання з питань організації виховної роботи з учнями. Мета, планування, облік та звітність виховної роботи	5	5	—
2.2. Ознайомлення та аналіз сценаріїв виховних заходів	8	5	3
2.3. Підготовка до проведення виховної години	4	—	4
2.4. Відвідування та аналіз виховних заходів. Проведення тематичних вечорів, конкурсів, вікторин пізнавального характеру. Складання плану виховної роботи групи на місяць	4	—	4
2.5 Проведення виховного заходу	5	5	—
<i>Тема 3. Оформлення звітів з навчальної практики</i>	3	—	3
Разом за змістовим модулем 2	45	24	21
Усього годин:	90	48	42

5. Програма навчальної практики

Змістовий модуль 1. Організація та методика професійного навчання в закладі професійної (професійно-технічної) освіти

Тема 1. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти — основна ланка у підготовці кваліфікованих робітників

Зустріч практикантів з керівництвом ЗП(ПТ)О, кращими майстрами виробничого навчання та викладачами.

Ознайомлення практикантів із матеріально-технічною базою професійного (професійно-технічного) закладу освіти.

Ознайомлення практикантів із інженерно-педагогічним складом ЗП(ПТ)О.

Ознайомлення практикантів із організацією методичної роботи в ЗП(ПТ)О.

Ознайомлення практикантів із складом і діяльністю педагогічної ради ЗП(ПТ)О, планом її роботи.

Тема 2. Організація процесу навчання в ЗП(ПТ)О

Планування освітнього процесу в закладі професійної (професійно-технічної) освіти.

Ознайомлення з плануючою документацією ЗП(ПТ)О.

Спостереження та подальший аналіз реалізації дидактичних принципів на уроках виробничого та теоретичного навчання: науковість і доступність навчання; зв'язок теорії з практикою; свідомість і активність у навчанні; наочність навчання, міцність засвоєних знань, умінь і навичок.

Тема 3. Методи навчання

Методи виробничого та теоретичного навчання.

Спостереження та подальший аналіз особливостей використання на уроках різних методів навчання, демонстрації трудових прийомів, вправ, використання технічних засобів.

Спостереження та аналіз використання педагогами методів роботи по формуванню уваги, активізації та розвитку їх розумової діяльності.

Спостереження та подальший аналіз особливостей перевірки та оцінки знань під час уроку.

Тема 4. Урок — основна форма навчального процесу в ЗП(ПТ)О

Організація та методика проведення уроку. Засоби активізації навчальної діяльності здобувачів освіти, розвиток їх самостійності та творчості на уроках теоретичного навчання.

Розв'язування виховних завдань на уроці. Облік і оцінка знань, умінь і навичок здобувачів освіти на уроці.

Спостереження та аналіз різних типів уроку теоретичного навчання (структура уроку, виконання вимог до уроку, прийоми активізації, навчальної діяльності здобувачів освіти).

Відвідування, спостереження та аналіз уроків виробничого навчання з метою вивчення організації та методики їх проведення.

Підготовка майстра до уроків виробничого навчання (складання плану, підготовка його матеріально-технічної бази).

Участь у проведенні індивідуальних інструктажів здобувачів освіти.

Підготовка, самостійне проведення та аналіз уроків виробничого навчання.

Тема 5. Оформлення звіту з навчальної практики

Складання характеристики закладу освіти, схеми його керівництва, характеристики матеріально-технічної бази, методичної роботи закладу освіти. Складання плану-конспекту відкритого уроку виробничого навчання, аналізів відвіданих уроків виробничого і теоретичного навчання. Оформлення звіту з практики. Підпис документації у керівників практики.

Змістовий модуль 2. Організація та методика виховної роботи

Тема 1. Методи вивчення здобувачів освіти

Ознайомлення з учнями закріпленої групи, їх успішністю, дисципліною, ставленням до обраної професії, якістю робіт, що виконуються, участю здобувачів освіти у суспільному житті групи та закладу професійної (професійно-технічної) освіти, а також з організацією навчально-виробничої роботи в майстернях. Складання характеристики навчальної групи.

Вивчення проявів окремих якостей особистості здобувачів освіти в навчально-виробничій та виховній роботі. Використання результатів вивчення в навчально-виробничій та виховній роботі з групою. Складання характеристики учня

Тема 2. Виховна робота майстра виробничого навчання в навчальній групі

Зустріч заступника директора ЗП(ПТ)О з навчально-виховної роботи, майстрів виробничого навчання зі здобувачами освіти стосовно організації виховної роботи з учнями.

Мета, планування, облік і звітність виховної роботи.

Ознайомлення та аналіз сценаріїв виховних годин. Планування виховної роботи в навчальній групі ЗП(ПТ)О.

Проведення занять із відстаючими учнями. Організація суспільно-корисної діяльності здобувачів освіти у майстернях, кабінетах, лабораторіях. Проведення тематичних вечорів, ігор, конкурсів, вікторин, інших організаційних форм виховної роботи.

Тема 3. Оформлення звітів з навчальної практики

Складання плану-сценарію виховного заходу, аналізів відвіданих виховних заходів, психолого-педагогічної характеристики учня, плану виховної роботи в групі на семестр. Оформлення звіту з практики.

6. Теми аудиторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 1. Організація та методика професійного навчання в закладі професійної (професійно-технічної) освіти	24
1.	Знайомство із закладом професійної (професійно-технічної) освіти. Зустріч з керівництвом.	4
2.	Знайомство з плануванням освітнього процесу в ЗП(ПТ)О. Знайомство з плануючою та звітною документацією майстра виробничого навчання. Аналіз реалізації дидактичних принципів на уроках виробничого навчання	5
3.	Відвідування уроків виробничого навчання та аналіз особливостей використання традиційних та інноваційних технологій навчання. Використання методів активізації пізнавальної діяльності	5
4.	Перегляд та аналіз різних типів уроків виробничого навчання	5
5.	Проведення вступного інструктажу уроку виробничого навчання. Самоаналіз уроку	5
	ЗМ 2. Організація та методика виховної роботи	24
6.	Аналіз діяльності навчальної групи: успішність, дисципліна, відношення до обраної професії; виконання навчальної програми; участь здобувачів освіти у суспільному житті групи та закладу освіти	5
7.	Вивчення проявів окремих особистісних якостей здобувачів освіти групи в навчально-виробничій та виховній роботі. Використання результатів дослідження в навчально-виховній роботі з групою	4
8.	Зустріч із заступником директора з навчально-виховної роботи, майстрами виробничого навчання, викладачами з питань організації виховної роботи в навчальній групі ЗП(ПТ)О. Планування, облік та звітність з виховної роботи	5
9.	Проведення виховних годин	5
10.	Аналіз відвіданих виховних годин	5
	Усього	48

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Складання характеристик матеріально-технічної бази, організації методичної роботи, схеми керівництва ЗП (ПТ)О	5
2.	Знайомство з плануванням освітнього процесу, з плануючою та звітною документацією майстра виробничого навчання. Аналіз реалізації дидактичних принципів на уроках виробничого навчання	2
3.	Підготовка уроку виробничого навчання	5
4.	Підготовка до проведення уроку виробничого навчання. Складання плану-конспекту уроку виробничого навчання	5
5.	Вивчення проявів окремих особистісних якостей здобувачів освіти групи в навчально-виробничій та виховній роботі. Використання результатів дослідження в навчально-виховній роботі з групою	3
6.	Складання аналізів відвіданих уроків виробничого та теоретичного навчання	4
7.	Ознайомлення та аналіз сценаріїв виховних заходів	3
8.	Підготовка та проведення виховних годин	4
9.	Відвідування та аналіз виховних заходів. Проведення тематичних вечорів, конкурсів, вікторин пізнавального характеру. Складання плану виховної роботи групи на місяць	4
10.	<i>Оформлення звітів з навчальної педагогічної практики</i>	7
	Усього годин:	42

7. Засоби оцінювання навчальної діяльності

Оцінювання навчальної діяльності студентів здійснюється шляхом поточного контролю.

Поточний контроль проводиться в процесі здійснення студентами педагогічної діяльності, визначеної програмою навчальної педагогічної практики.

Контроль самостійної роботи здійснюється у формі перевірки планів та конспектів уроків, планів та сценаріїв виховних заходів, якості оформлення документації зі звіту з практики.

Підсумковий контроль — захист звітів з практики

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Об'єктом оцінювання результатів навчальної діяльності з навчальної педагогічної практики є виконання програми практики, якість оформленого звіту з практики, набутий досвід у проведенні навчально-виховної роботи.

При визначенні досягнень студентів під час навчальної практики аналізу підлягають:

- повноцінність аналізу матеріально-технічної бази закладу освіти, організації методичної роботи в закладі освіти, всебічність характеристики закладу освіти;
- якість проведення психолого-педагогічних досліджень з метою складання

характеристик на здобувачів освіти навчальної групи, правильність їх написання;

- правильність складання плану виховної роботи в групі на семестр, аналіз проведених виховних заходів;

- правильність складання плану уроку виробничого навчання та сценарію виховної години;

- організація та методика проведення уроків виробничого навчання, виховних заходів, ступінь сформованості загальнопедагогічних умінь та навичок студентів-практикантів;

- рівень володіння розумовими операціями (вміння аналізувати власну діяльність, робити висновки тощо).

Оцінювання проводиться за національною чотирибальною шкалою — «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» за відповідними критеріями.

Відмінно (оцінка «5») – студент виявляє особливі творчі здібності, вміло застосовує набуті знання під час проєктування та проведення уроків виробничого навчання та виховних заходів. Програма практики виконана у повному обсязі. Звіт з практики містить всі необхідні матеріали, охайно оформлений відповідно до вимог. Розроблені уроки та виховні години ґрунтуються на використанні інноваційних технологій навчання. Вміло застосовує методи та методичні прийоми, інформаційні технології. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Уміє аналізувати власну педагогічну діяльність та діяльність своїх одногрупників. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до професії. Вільно орієнтується при роботі з нормативною документацією.

Добре (оцінка «4») – з консультаційною допомогою керівника практики застосовує набуті знання під час проєктування та здійснення навчально-виховної діяльності. Програма практики виконана у повному обсязі. Звіт з практики містить всі необхідні матеріали та оформлений відповідно до вимог. Структура розроблених уроків та виховних годин витримана. Застосовує здебільшого традиційні методи навчання та виховання. З незначними помилками застосовує інформаційні технології, методичні прийоми, які може виправити самостійно за вказівками керівника практики. Не завжди може проаналізувати свою навчально-виховну діяльність. Робота з нормативною документацією не викликає ускладнень.

Задовільно (оцінка «3») – з епізодичною допомогою керівника практики застосовує набуті знання під час проєктування та здійснення навчально-виховної діяльності. Програма практики в цілому виконана. Демонструє недостатню підготовку до самостійного проведення занять та виховних годин. Звіт з практики містить всі необхідні документи. Оформлений неохайно з незначними відхиленнями від вимог. Допускає незначні помилки під час вибору форм, методів та прийомів проведення занять та виховних годин. Може частково аналізувати свою діяльність, порівнювати і робити висновки. Робота з нормативними документами викликає ускладнення.

Незадовільно (оцінка «2») – неусвідомлено проєктує свою навчально-виховну діяльність. З постійною допомогою керівника застосовує набуті знання. Демонструє низький рівень самостійної підготовки до проведення уроків та виховних годин. Програма практики частково виконана. Звіт з практики містить не всі матеріали, оформлений неохайно, з порушенням вимог. Не орієнтується у вимогах нормативної документації. Не вміє самостійно знаходити та використовувати інформаційні джерела. Виникають складнощі з аналізом особистої діяльності та діяльності своїх одногрупників.

Таблиця відповідності результатів контролю знань здобувачів освіти, рівень знань яких оцінюється за 4-бальною шкалою, у системі ЄКТС

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

9. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної педагогічної практики
2. Силабус навчальної педагогічної практики.
3. Лекції з дисциплін «Організація і методика професійного навчання», «Організація та методика виховної роботи».
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної педагогічної практики.
5. Комп'ютерні презентації до уроків виробничого навчання.
6. Методичні рекомендації до складання методичних розробок з виробничого навчання.
7. Методичні рекомендації до складання розгорнутого плану-конспекту уроку виробничого навчання.
8. Методичні рекомендації до складання аналізу уроку виробничого навчання для спеціальності.
9. Методичні рекомендації до складання методичних розробок виховного заходу.

10. Дидактичний матеріал.

10. Рекомендована література*Основна*

1. Актуальні проблеми теорії та методики виховання: навчально-методичний посібник. – Суми: СумДПУ, 2019.
2. Андрощук, І.В. Методика виховної роботи: навч. посібник / І.В. Андрощук, І.П. Андрощук. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2014. 320 с.
3. Анненкова І. П. Методика виховної роботи : курс лекцій / Анненкова І. П. Одеса: Астропринт, 2005. 144 с.
4. Бех І. Д. Виховання особистості : підруч. для вищих навч. закл. Київ : Либідь, 2008. 840 с.
5. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. / І. Д. Бех. Київ : Либідь, 2003. Кн. 2 : Особистісно орієнтований підхід : науково-практичні засади. 344 с.
6. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. пос. 2-ге видання, перероблене, доповнене / Н. П. Волкова. Київ : Академвидав, 2007. 616 с. (Альма-матер).
7. Зайченко І.В. Педагогіка: Навчальний посібник. Київ: Освіта України, КНТ, 2008. 528 с.
8. Зайченко І.В. Теорія і методика професійного навчання: навчальний посібник. – Київ: ЛІРА-К, 2016.
9. Методика професійної освіти: навчальний посібник. – Київ: РЕПОЗИТОРІЙ КНУБА, 2021.
10. Сілаєва І.Є., Шевчук С.С., Заславська С.О. Методика професійного навчання: методичний посібник. – Донецьк: ЛМДО, 2013.
11. Теорія виховання: навчальний посібник. – Кривий Ріг: Електронна бібліотека КДПУ, 2015.

Допоміжна

1. Виховні технології / Упоряд. В. Варава, В. Зоц. Київ: Ред. Загальнопед. Газ., 2004. 120 с.
2. Іванов І. П. Виховання колективістів / І. П. Іванов // Педагогічний пошук. Київ : Рад. шк., 1989. 440 с.
3. Заславська С.О. Підготовка майстра виробничого навчання до занять Метод. Рекомендації. Донецьк. ДПО ІПП, 2003. 34с.
4. Сілаєва І. Є., Шевчук С. С. Сучасний урок у професійній школі: проектування, організація, аналіз. Донецьк, 2007. 170с
5. Сілаєва І. Є. Методи професійної практичної підготовки./ методичні рекомендації. Донецьк: ДПО ІПП. 2006. 52с.
6. Шевчук С. С. Урок виробничого навчання у ПТНЗ: Методичні рекомендації. Донецьк, 2004. 48 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL : <https://mon.gov.ua/>
2. Закон України «Про професійну (професіно-технічну) освіту» від

10.02.1998 № 103/98-ВР, із змінами і доповненнями. URL:

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z980103.html

3. Блог Ходякової М.В. Методичні поради майстру в/н URL: https://metodistlicey13.blogspot.com/p/blog-page_22.html
4. На допомогу майстру виробничого навчання: метод. Посібник URL: <https://bohdan-books.com/upload/iblock/de4/de4f22dc0f1a2f01c0240277ee60fae4.pdf>
5. Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Кіровоградській області. На допомогу майстру виробничого навчання. URL : <http://www.nmk-pto.kr.ua/profesiina-pidhotovka/na-dopomohu/maistru-vyrobnychoho-navchannia>
6. Сайт МОНУ. Професійна освіта. URL: <https://mon.gov.ua/tag/profesiyna-osvita?&type=all&tag=profesiyna-osvita>